

Circular núm. 21/20

Data 13.05.20

Full 1/2

NO INCLUSIÓ DELS RISCOS DERIVATS DE L'EXPOSICIÓ AL COVID-19

ALS PLANS DE SEGURETAT I SALUT D'OBRES DE CONSTRUCCIÓ

En relació a les demandes formulades per diferents promotors d'obres de construcció sobre la obligatorietat de presentar annexos al Pla de Seguretat i Salut de les obres per incloure les noves mesures organitzatives que s'adaptin al Protocol de seguretat enfront el risc d'exposició al COVID-19, des del sector de la construcció a Catalunya, exposem:

1. Que aquestes demandes contradiuen el Criteri Operatiu nº 102/2020 de 16 de març de 2020 de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, donat que les mesures a aplicar respecte la COVID-19 respecte les persones treballadores són les indicades pel Ministerio de Sanidad per a qualsevol centre de treball, no sent possible que es consideri un risc laboral, sinó que estem davant un risc de que es produeixi un contagi per una malaltia infecciosa a l'entorn laboral i que afecta la salut pública en general.
2. Que aquestes demandes contradiuen la legalitat general vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, per quant:
 - a. El Pla de Seguretat i Salut, en quant a la seva finalitat i contingut, queda regulat pel Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció. Tanmateix, el RD 1627/97 constitueix una norma de desenvolupament de l'article 6 de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals per a la seva aplicació a totes les obres de construcció. Per aquest motiu manté, per aquest sector, els mateixos principis i marc d'actuació, en prevenció de riscos laborals, establerts a la Llei de Prevenció per a tots els sectors.

La LPRL s'insereix en l'àmbit específic de les relacions laborals. L'enfoc que planteja per a la protecció del treballador davant els riscos laborals s'inicia amb la planificació de la prevenció des del moment mateix del disseny del projecte empresarial, l'avaluació dels riscos inherents al treball, l'adopció de mesures preventives adequades a la naturalesa dels riscos i el control de l'efectivitat d'aquestes mesures.

L'article 14 de la LPRL recull que els treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. Aquest dret suposa l'existència d'un correlatiu deure de l'empresari de protecció dels treballadors davant els riscos laborals. Amb tot, s'entén que el Pla de Seguretat i Salut s'emmarca dins aquesta obligació de protecció, exclusivament, davant els riscos laborals.

- b. El coronavirus constitueix una situació excepcional, perquè no guarda relació amb la naturalesa de l'activitat que es porta a terme a les obres de construcció i, addicionalment, perquè la infecció de les persones treballadores pot produir-se en llocs de treball o fora d'ells, no podent aplicar-se, en conseqüència, el Reial Decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors davant els riscos relacionats amb l'exposició a agents

biològics al treball. Aquesta consideració és compartida, tal com s'ha dit anteriorment, amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social al seu Criteri Operatiu nº 102/2020 de 16 de març de 2020.

3. Que aquestes demandes contradiuen la legalitat general vigent en l'àmbit de l'Estat d'Alarma, per quant contradiu els criteris de les autoritats competents, Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social, i Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social, aquest últim a través de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en concret en el que es refereix al document "PROCEDIMIENTO DE ACTUACIÓN PARA LOS SERVICIOS DE PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES FRENTE A LA EXPOSICIÓN AL SARS-CoV-2".
4. Que aquestes demandes contradiuen documents consensuats per part dels agents socials del sector, com n'és la "Guía de Actuación en materia preventiva por causas del COVID 19 en las Obras de construcción", elaborada per la Confederació Nacional de la Construcció i sindicats CCOO i UGT, i que està basada en els procediments establerts pel Ministerio de Sanidad per a retornar a l'activitat.

Com a conseqüència de tot l'anterior, utilitzar el Pla de Seguretat i Salut per altres finalitats diferents a les establertes per la normativa vigent en prevenció de riscos laborals, no només es improcedent, sinó que és il·lícit, resultant necessària, en tot cas, una modificació de la normativa vigent (disposició legal, com a mínim, del mateix rang normatiu) que habiliti l'ús dels Plans de Seguretat i Salut per a qualsevol altre finalitat diferent a l'actualment legislada.

De la mateixa manera que el Criteri Operatiu 102/2020 de 16 de març de 2020 de la ITSS indica per a les activitats on el COVID-19 té una basant laboral, com activitats sanitàries, laboratoris, etc., s'ha de revisar l'avaluació de riscos, en base al RD 664/1997, per a la resta d'activitats no fa aquesta indicació, essent clar respecte que només s'ha de realitzar l'avaluació de l'exposició al risc, però no la revisió de l'avaluació de riscos.

Tal i com indica l'article 7 del RD 1627/1997, el Pla de Seguretat i Salut n'és l'equivalent a l'avaluació de riscos i planificació de l'activitat preventiva en obres de construcció, cosa per la qual és fàcil deduir que, si a la resta d'activitats on no és d'aplicació el RD 664/1997 per motiu del COVID-19 no és necessària l'actualització de l'avaluació de riscos LABORALS, no pot ser necessària, per tant, l'actualització del Pla de Seguretat i Salut mitjançant annex al mateix.

D'altra banda cal tenir present que la inclusió de les mesures sanitàries de prevenció del contagi per COVID-19 al pla de seguretat i salut que pot alimentar una situació de confusió sobre la veritable natura d'aquestes mesures i la seva transcendència legal que pot derivar en noves responsabilitats de tot tipus per a constructors, coordinadors de seguretat i salut i fins i tot promotors de les obres.

Per tot l'exposat es clar que, en el sector de la construcció, les mesures de prevenció del contagi per exposició al COVID-19 no s'han d'incorporar al pla de seguretat i salut d'una obra en no tractar-se d'un risc que deriva de l'activitat de la construcció, sinó d'una crisi sanitària d'abast mundial.